

Historical publications of the Institut d'Estudis Catalans during 2009

Publicacions de temàtica històrica editades durant l'any 2009 per l'Institut d'Estudis Catalans

Published by the History and Archeology Section and its Affiliated Societies

Publicats per la Secció Històrico-Arqueològica i les seves societats filials

Books

Llibres

Barcino I: marques i terrisseries d'àmfores al pla de Barcelona. Edició a cura de Cèsar Carreras Monfort i Josep Guitart i Duran. Institut d'Estudis Catalans. Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Barcelona 2009. – 175 p. : il.

I. GUITART I DURAN, Josep «Pròleg»; II. CARRERAS MONFORT, Cèsar «Preliminars: l'estudi del territori de la colònia i les primeres terrisseries»; III. CARRERAS MONFORT, Cèsar «Les marques d'àmfores produïdes als tallers de Barcino»; IV. BERNI MILLET, Piero; CARRERAS MONFORT, Cèsar «Ceràmiques d'àmfores importades o d'altres àrees de la Tarraconense»; V. CASAS BLASI, Joan «Una Terrisseria del pla de Barcelona: l'excavació del carrer de la Princesa número 21»; VI. AGUELO MAS, Jordi; HUERTAS ARROYO, Josefa «Una Terrisseria epigràfica: el solar del mercat de Santa Caterina de Barcelona en el moment altimperial romà»; VII. MARTÍNEZ FERRERAS, Verònica «Problemàtica de l'estudi arqueomètric: marques i àmfores del mercat de Santa Caterina a partir de l'estudi arqueomètric»; VIII. BELTRAN DE HEREDIA BERCERO, Julia «Premses vineres i instal·lacions vinícoles a Barcino»; IX. PALET I MARTÍNEZ, Josep Maria; RIERA I MORA, Santiago «Modelació antròpica del paisatge i activitats agropecuàries en el territori de la colònia de Barcino: aproximació des de l'arqueomorfologia i la palinologia»; X. OLESTI I VILA, Oriol «Propietat i riquesa en l'ager barcinonensis».

Tractats i negociacions diplomàtiques de Catalunya i de la Corona catalanoaragonesa a l'edat mitjana. Volum: 1.1. *Tractats i negociacions diplomàtiques amb Occitània, França i els estats italians, 1067-1213.* Direcció: M. Teresa Ferrer i Mallol, Manuel Riu i Riu; estudis de Pere Benito i Monclús i M. Teresa Ferrer i Mallol; corpus documental a cura de Pere Benito i Monclús, Pilar Sendra i Beltran i Carles Vela i Aulesa; amb la col·laboració de Rafael Ginebra i Molins, Roberto Pili i Esther Redondo García. Institut d'Estudis Catalans. Sec-

ció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2009. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 83) – 503 p.

El costumari del monestir de Sant Cugat del Vallès. Estudi introductor i transcripció a cura d'Efrem E. Compte; prefaci d'Anscari M. Mundó; curador Tomàs de Montagut. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2009. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 82). – 433 p.

ALMIRALL, Valentí. **Obra completa.** Volum 1: **1867-1879** / edició, introducció i notes a cura de Josep M. Figueres. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2009. (Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica; 11). – 1063 p.

BONASTRE I BERTRAN, Francesc. **Música, litúrgia i societat a la Barcelona del primer terç del segle XIX: estudi de les consuetes de la capella de música de la catedral de Barcelona (1818-1821, 1826-1830).** Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, Barcelona 2009. (Biblioteca Litúrgica Catalana; 5). – 419 p.

CRUSAFONT I SABATER, Miquel. **Catàleg general de la moneda catalana: Països Catalans i Corona Catalano-Aragonesa (s. V aC – s. XX dC).** Amb la col·laboració de L. Villaronga i Garriga en les il·lustracions de la part de Món Antic i d'Eduard Domingo en l'apartat de recull i en les llegendes de les monedes àrabs. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, Barcelona 2009. – 863 p. : il.

MAS I VIVES, Joan. **El Nacionalisme artístic de Joan Alcover. Discurs de recepció de Joan Mas i Vives com a membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica, llegit el dia 17 de desembre de 2009.** Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2009. – 64 p.

MOLAS I BATLLORI, Joaquim. **Miquel dels Sants Oliver i**

Tolrà: semblança biogràfica : conferència pronunciada davant el Ple per Joaquim Molas i Batllori el dia 9 de juny de 1997. Institut d'Estudis Catalans. Secció Històrico-Arqueològica, Barcelona 2009. (Semblances biogràfiques; 50). – 11 p.

SOLDEVILA, Ferran. **Entre la dictadura i la revolució: cròniques polítiques per a Ginebra i Liverpool: 1925-1947** / selecció i introducció d'Albert Balcells i Enric Pujol. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona 2009. – 296 p.

VINYOLES I VIDAL, Teresa. **Presència activa de les dones als castells. Lliçó inaugural del curs 2009-2010 a càrrec de Teresa Vinyoles i Vidal, professora titular de la Universitat de Barcelona, pronunciada el dia 16 de novembre de 2009.** Institut d'Estudis Catalans. Amics de l'Art Romànic, Barcelona 2009. – 20 p.

Journals Revistes

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics. Volum 18. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Històrics, Barcelona 2009. – 250 p.
I. ALCOBERRO I PERICAY, Agustí «Una visió de la Guerra de Successió des de l'exili: el *Teatro de desdichas* (Milà, 1716)»; II. ESPADALER, Anton Maria «Els almogàvers: les cares d'un mite»; III. DEYÁ BAUZÁ, Miguel José «Manufactura i Antic Règim: una visió de llarga durada del cas mallorquí»; IV. GRAU PUJOL, Josep Maria ; PUIG TÀRRECH, Roser «Immigració estrangera a Catalunya des d'una perspectiva local: Reus, segles XVI-XX»; V. FIGUERES I ARTIGUES, Josep M. «Les publicacions periòdiques a Catalunya en el moment del *Diari Català* (1879-1881): cens i estudi estadístic. II. Premsa barcelonina»; VI. GONZÀLEZ I VILALTA, Arnau «La representació parlamentària catalana a les Corts republicanes (1931-1939): del catalanisme hegemònic i pragmàtic a la vinculació amb la política espanyola»; VII. DOMINGO MAGAÑA, Javier Àngel «Els capitells tardoromans i altmedievals a Catalunya (segles IV-VIII dC)»; VIII. SERRA I SELLARÉS, Francesc «Sant Benet de Bages a l'època montserratina (segles XVI-XIX)»; IX. PRAT SABARTÉS, Marc «Fabricants, comerciants i banquers. Les estructures comercials de la indústria cotonera catalana en el mercat espanyol (1840-1936)»; X. GÓMEZ INGLADA, Margarida «Associacionisme i cultura. El Prat de Llobregat, 1910-1960»; XI. Recensions; XII. Notícies de llibres.

Miscel·lània litúrgica catalana. Volum 17. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, Barcelona 2009. – 299 p. : il.

I. SUREDA I JUBANY, Marc «Gabriel Roura i Güibas (1932-2008): in memoriam»; II. SMYTH, Matthieu «Notes sur quelques éléments distinctifs de l'ordo baptismal d'après les sources gallicanes»; III. PAGÈS I PARETAS, Montserrat «Sobre el trasllat de relíquies de Sant Cugat a Alsàcia i a Sant Denís, a prop de París, en època carolíngia»; IV. GROS I PUJOL, Miquel dels Sants «Fragments d'un antifonari de l'ofici diví de Besiers (Tarragona, Arx. Hist. Arxid., Frag. 19/1)»; V. SUREDA I JUBANY, Marc ; GROS I PUJOL, Miquel dels Sants «El Sacramentari de Sant Feliu de Girona (Girona, Museu Diocesà, ms. 46)»; VI. ALTÉS I AGUILÓ, Francesc Xavier «La Institució de la festa de Sant Carlemany a la seu de Girona i els textos hagiogràfics del seu ofici litúrgic»; VII. VILAMALLA I SALVANS, Jordi «*Consuetud y nota de diferentes cosas de la Catedral de Vic*, de l'any 1662 (Vic, Arx. Episcopal, Pietat, 12)»

Tamid. Volum 6. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Hebraics, Barcelona 2009. – 247 p.
I. «Eduard Feliu i Mabres (1938-2009)»; II. ALEXANDER, Philip S. «L'aprenentatge de l'hebreu vers la fi del segle II dC»; III. CASANOVAS I MIRÓ, Jordi «Un nou element epigràfic hebraic descobert a Castelló d'Empúries»; IV. LLOBET I PORTELLA, Josep Maria «Una elecció de secretaris de l'aljama de jueus de Cervera en 1485»; V. FELIU I MABRES, Eduard «Les traduccions hebrees del Regiment de sanitat d'Arnau de Vilanova»; VI. SALLERAS CLARIÓ, Joaquim «L'aljama de jueus de Fraga»; VII. FELIU I MABRES, Eduard «Bialik o el clam profètic»; VIII. «English abstracts»

Historical publications of the other Sections of the Institut d'Estudis Catalans Publicacions de la resta de l'Institut de temàtica històrica

Journals Revistes

Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Volum 2 (1) Nova època. Consell de redacció: Josep Batlló Ortiz (curador), Pasqual Bernat López (curador), Jordi Ferran Boleda, Pere Grapí Vilumara, Maria Rosa Massa Esteve, Carles Puig-Pla, Alfons Zarzoso Orellana; Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, Barcelona 2009. – 510 p. : il.
I. «Presentació»; II. BAIG I ALEU, Marià «Les observacions astronòmiques i meteorològiques de Domènec Badia (Alí Bei) en el seu viatge per terres d'Àfrica i d'Àsia»; III. BARÇA SALOM, Francesc X. «Ezequiel Calbet i la mesura de l'eclipsi de 1842»; IV. BERNAT I LÓPEZ, Pascual «Josep Pratdesaba i

Portabella, un record en el quarantè aniversari de la seva mort»; V. CADEFAU SURROCA, Trinidad ; CATALÀ I POCH, Maria Assumpció «Plutó»; VI. CARRERAS SEGUÍ, Paz «Sèrie de pluja de Maó del 1864 al 1932 gràcies a Joaquim Carreras i Maurici Hernández»; VII. CASALS I GUIU, Josep M. «Un català a l'origen dels grans observatoris de Xile: Federico Rutllant Alsina»; VIII. CASAS, Ricard «Els asteroides de Josep Comas Solà»; IX. CATALÀ I POCH, Maria Assumpció ; CADEFAU SURROCA, Trinidad «L'ensenyança de l'astronomia a l'Escola Normal de Mestres de Barcelona a principis del segle XX»; X. CHIFRÉ I PETIT, Eduard Josep «L'astronomia i la meteorologia vistes pel cinema»; XI. DORCE, Carlos «Les Lleis de Kepler en un tractat astronòmic espanyol del segle XVIII: el *Compendio mathematico* de Tomàs Vicenç Tosca (1715)»; XII. JIMÉNEZ, Anna ; GINEBRA, Rafel «Els processos de bruixes com a font per a la meteorologia històrica: dades meteorològiques als processos de l'Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic»; XIII. JUFRE GARCIA, Xavier «L'Asstrari de Giovanni di Dondi (1380)»; XIV. MASSA ESTEVE, M. Rosa «Una aproximació a l'obra d'Aristarc de Samos (ca. 310 aC-230 aC)»; XV. MAZON BUESO, Jordi «Meteoròlegs amb cara i ulls: exposició de meteoròlegs catalans de tots els temps»; XVI. MORENO, Manuel ; MIRÓ, Joan «Josep Estalella i Josep Comas: de Girona a Tità»; XVII. NIETO I GALAN, Agustí «L'astronomia popular al segle XIX: de François Arago a Camille Flammarion»; XVIII. OLIVER, Josep M. «Josep Comas Solà, va veure l'atmosfera de Tità?»; XIX. PUIG-PLA, Carles «L'esfera copernicana de l'abat Joan de Safont (1789-1847)»; XX. ROCA I ROSELL, Antoni «L'Observatori de l'Ebre, una institució singular»; XXI. RUIZ CASTELL, Pedro «Els eclipsis totals de Sol: un punt d'inflexió en el desenvolupament de l'astronomia i l'astrofísica a l'Espanya de principis del segle XX»; XXII. SUCARRATS I RIERA, Raimon «Un exemple de l'ús de la meteorologia per difondre l'activitat científica: les memòries d'Agustí Yañez i Girona per a l'Acadèmia de Ciències de Barcelona a mitjan segle XIX»; XXIII. ZARAGOZA DOMÈNECH, Carme ; FERNÁNDEZ NOVELL, Josep M. «Velocitat dels coets i elements químics de les estrelles: física i química o astronomia a secundària?»; XXIV. BARÇA SALOM, Francesc X. «Materials per a una història del fred»; XXV. CADEFAU SURROCA, Trinidad ; CATALÀ I POCH, Maria Assumpció «Canvis en el concepte de sistema solar»; XXVI. CAMÓS I CABECERAN, Agustí «Els grans científics en català a l'ensenyament secundari»; XXVII. CHIFRÉ I PETIT, Eduard Josep «La lluita per la llibertat i la justícia a través del cinema»; XXVIII. CORTIJO PÉREZ, Celsa «Projecte *Salter's Horners Advanced Physics*: adaptació històrica de l'electromagnetisme»; XXIX. MARQUES, Magda Isabel Gonçalves Feliciano «Integração de Tópicos

de História das Ciências no Ensino: Estudo de Caso: Energia no Ensino Básico»; XXX. GONZÁLEZ URBANEJA, Pedro Miguel «Historia de la matemática y dimensión cultural de las matemáticas»; XXXI. GRAPÍ I VILUMARA, Pere «Història de la ciència: ensenyament i les tecnologies de la informació i la comunicació»; XXXII. GUEDJ, Muriel ; LAUBE, Sylvain «Ressources historiques pour l'enseignement: une étude de cas portnat sur la matérialité de l'air»; XXXIII. GUEDJ, Muriel ; LAUBE, Sylvain ; SAVATON, Pierre «Sur l'usage d'outils didactiques à caractère historique pour l'enseignement des sciences»; XXXIV. GUEVARA I CASANOVA, Iolanda ; MASSA ESTEVE, M. Rosa «La història de les matemàtiques dins dels nous currículums de secundària»; XXXV. HEERING, Peter «The role of historical experiments in science teacher training: experiencies and perspectives»; XXXVI. LAUGINIE, Pierre «Peser la terre, peser les mondes de la "balance à peser les mondes" de Cavendish (1798) aux repetitions didactiques a l'université»; XXXV. MUÑOZ BELLO, Rosa «Autores y traductores de libros de texto de química en España, 1788-1845»; XXXVI. NÚÑEZ I ESPALLARGAS, Josep Maria ; SERVAT I SUSAGNE, Jordi «Estructura i context en una col·lecció de problemes de geometria del segle XVI: les "demandas" de Juan Pérez de Moya»; XXXVII. ROMERO VALLHONESTA, M. Fàtima; PUIG-PLA, Carles; MASSA ESTEVE, M. Rosa; GUEVARA I CASANOVA, Iolanda «La trigonometria en els inicis de la matemàtica xinesa: algunes idees per treballar a l'aula»; XXXVIII. DE VITTORI, M. Thomas «Philosophie des mathematiques et formation des professeurs stagiaires»; XXXIX. TOMÀS I REIG, M. Rosa «El laboratori de física i química de l'Institut "Joan Brudieu" de la Seu d'Urgell: una perspectiva històrica»; XL. VALENTINES ÀLVAREZ, Jaume «Estris del segle XXI per a instruments del XIX: la cultura material de la ciència de la universitat a la secundària»; XLI. ZARAGOZA DOMÈNECH, Carme ; FERNÁNDEZ NOVELL, Josep M. «Reconstrucció de la taula periòdica dels elements»; XLII. ZÚÑIGA CARMONA, José Omar «Efecto de los libros de texto en la imagen que brinda la enseñanza sobre el desarrollo de la ciencia»; XLIII. CALVÓ I MONREAL, Francesc Xavier «Escriure la història de la biologia molecular catalana: l'ús de les entrevistes, els articles científics i les cartes»; XLIV. COBO GÓMEZ, Jesús V. «Juan Bautista Juanini (1636-1691) i Joan d'Alòs i Serradora (1617-1695)»; XLIV. MARTÍNEZ VIDAL, Àlvar «Entre el centre i la perifèria científica: Santiago Ramón y Cajal i el catalanisme mèdic»

Arxiu de Textos Catalans Antics. Volum 28. Institut d'Estudis Catalans. Facultat de Teologia de Catalunya, Barcelona 2009. – 999 p.
I. PERARNAU I ESPELT, Josep «Beguins de Vilafran-

ca del Penedès davant el tribunal d'Inquisició (1345-1346): de captaires a banquers?»; *II.* MENSA I VALLS, Jaume «Les obres espirituals d'Arnau de Vilanova i la "Revelació de sent Ciril" (*Oraculum angelicum Cyrilli*)»; *III.* MARQUÈS I PLANAGUMÀ, Josep Maria ; PUIG I OLIVER, Jaume de ; SERRAT I TORRENT, Albert «Regest del protocol del notari de la cúria diocesana de Girona Pere Capmany (anys 1313-1367)»; *IV.* PUIG I OLIVER, Jaume de «Catàleg dels manuscrits de les obres de Francesc Eiximenis, O.F.M., conservats en biblioteques públiques : Primera part: Obres originals en català/1»; *V.* PERARNAU I ESPELT, Josep «Trobada d'un full amb text llatí d'un capítol del Llibre de contemplació, de Llull per a la Moguntina?»; *VI.* PERARNAU I ESPELT, Josep «Sobre l'estada d'Arnau de Vilanova a París, 1299-1300: les dues dates dels textos»; *VII.* PERARNAU I ESPELT, Josep «El rei Joan I dona força legal a les còpies del dictamen de la Comissió Ermengol sobre el llibre de Ramon Llull, [Arbre] de filosofia d'amor (Barcelona, Arxiu Reial (ACA), Canc. r. 1892, f. 217v)»; *VIII.* PERARNAU I ESPELT, Josep «Estudiants catalans de drets en les *Tabulae repetitionum et disputationum Universitatis Bononiensis*»; *IX.* HERNANDO I DELGADO, Josep «Heretgies "bohemites" als comtats de Rosselló i Cerdanya (any 1434)»; *X.* PLANES I ALBETS, Ramon «Les Ordinacions de Prats i Sansor sobre bestiar, pastures i artigues (La Cerdanya, 1768)»; *XI.* PUIG I OLIVER, Jaume de «Butlletí bibliogràfic: La col·lecció Sant Feliu, dirigida per Josep M. Marquès, arxiver diocesà de Girona»; *XII.* «Recensions»; *XIII.* «Notícies bibliogràfiques»; *XIV.* «Crònica»; *XV.* PUIG I OLIVER, Jaume de «Ambigüitats i paradoxes sibiudians: discurs de recepció com a membre de l'Institut d'Estudis Catalans»; *XVI.* PERARNAU I ESPELT, Josep «Llició en l'acte de doctorat honoris causa: Universitat de Barcelona, 28 d'abril de 2009»; *XVII.* «Taula de fons manuscrits i d'antropònims»; *XVIII.* «Obres enviades a la direcció»

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació.

Volum 13 (gener-juny 2009). Institut d'Estudis Catalans. Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, Barcelona 2009. – 192 p.

I. SOLER I MATA, Joan «L'Itinerari formatiu i professional de Jesús Sanz Poch (1897-1936): renovació pedagògica i compromís polític a Catalunya durant el primer terç del segle XX = The training and professional itinerary of Jesus Sanz Poch (1897-1936): educational renewal and political commitment to Catalonia during the first half of the twentieth century»; *II.* COLOM I CAÑELLAS, Antoni J. «Lectura del primer llibre de lectura de la pedagogia catalana: aproximació a la *Doctrina Pueril* = Interpretation of the first reading primer in catalan pe-

dagogy: an approach to *Doctrina Pueril*»; *III.* TARABINI, Aina «El paper del Banc Mundial en educació: la història d'una creixent hegemonia = The World Bank's role in education: the history of a progressive hegemony»; *IV.* MURIÀ, Jose M. «México y su historia centralizada = Mexico and its centralized history»; *V.* BRÁS, José Gregório Viegas ; GONÇALVES, Maria Neves Leal «As disposições interiorizadas nas sociedades de Instrução Militar Preparatória = The resolutions deeply rooted in individuals within societies of preparatory military instruction»; *VI.* CORTADA I HORTALÀ, Carles «L'ensenyament a la Universitat Lliure de Girona (1870-1874) = The education in the Free University of Girona (1870-1874)»; *VII.* TORROJA I VALLS, Ramon ; MARQUÈS I SUREDA, Salomó «El Mestre Ramon Torroja i Valls: carta des de la presó = Teacher Ramon Torroja i Valls: a letter from jail»; *VIII.* SUREDA I GARCIA, Bernat «History of Education & Children's Literature (HECL), un ambiciós projecte de divulgació científica»; *IX.* MARQUÈS I SUREDA, Salomó «Crònica de les activitats de l'any 2008 de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana filial de l'Institut d'Estudis Catalans»; *X.* «Informació sobre els autors dels articles = Information about the authors of the articles»

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació.

Volum 14 (juliol-desembre 2009). Institut d'Estudis Catalans. Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana, Barcelona 2009. – 236 p.

I. SANTOLARIA I SIERRA, Félix Francisco «En el centenari de la creació de les Juntes de Protecció de la Infància (1908-2008) = Centenary celebration of the creation of the Child Protection Boards (Juntas de Protección a la Infancia) 1908-2008»; *II.* SÁNCHEZ-VALVERDE VISUS, Carlos «La Junta de Protecció de la Infància de Barcelona, 1908-1985: algunes claus del seu naixement, funcionament institucional i recorregut històric = The Junta de Protecció de la Infància de Barcelona, 1908-1985: Key factors in its constitution, functioning and history»; *III.* RUIZ RODRIGO, Cándido «La Junta de Protecció de Menors de València durant el primer terç de segle XX = The Child Protection Board in Valencia during the first third of the 20th century»; *IV.* SANTOLARIA I SIERRA, Félix Francisco «La Junta de Protecció de la Infància de Barcelona : la primera etapa (1908-1909) = The Childhood Protection Council in Barcelona : Its first Stage (1908-1909)»; *V.* MARTINS, Ernesto Candeias «Autonomia e gestão democrática das escolas portuguesas no contexto da descentralização = Autnomy and democratic management of Portuguese schools in the context of educational de-centralisation»; *VI.* MOTILLA SALAS, Xavier «Escoltisme, lleure i educació a Me-

norca (1913-1936) = Scouting, leisure and education in Menorca (1913-1936)»; VII. PEREGRINA, Angélica «La adopción de las estampas jaliscienses en el imaginario nacional mexicano mediante la educación = The adoption of the Jalisco symbols in the mexican national imaginary through the education»; VIII. RINCÓN I VERDERA, Joan Carles «José Luís López-Aranguren: l'eticitat de l'Estat com a fonament de l'educació per a la participació ciutadana = José Luís López-Aranguren: The ethics of the State like foundation of the education for the civil participation»; IX. COMAS RUBÍ, Francesca ; MIRÓ MONTOLIU, Maria Isabel «El testimoni de Rosa Roig, un exemple de renovació pedagògica a les Escoles Normals del primer terç de segle XX = The Testimonial of Rosa Roig: An Example of Educational Renewal in Teacher Training Schools in the Early 20th Century»

Llengua & Literatura: revista anual de la Societat Catalana de Llengua i Literatura. Volum 20. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Llengua i Literatura, Barcelona 2009. – 526 p.

I. MARTOS, Josep Lluís «Sotmissió amorosa: uns poemes mal editats de Joan Roís de Corella»; II. CLIMENT, Josep Daniel «La participació dels valencians en el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana»; III. BERMÚDEZ RAMIRO, Jesús «Les traduccions poètiques d'Horaci de Joaquim Garcia Girona: ritme i versificació»; IV. MAS LÓPEZ, Jordi «Del vers a la prosa: *Amour et Paysage* i *Les quatre estacions* de Josep Maria Junoy»; V. GÓMEZ I INGLADA, Pere «L'origen de la revolució catalanista de J. V. Foix: La premsa nacional: quatre articles polítics per a un moment clau de la història de Catalunya»; VI. BRUCART, Josep M. ; GALLEGÓ, Àngel J. «L'estudi formal de la subordinació i l'estatus de les subordinades adverbials»; VII. PEYTAVÍ DEIXONA, Joan «Algunes reflexions sobre el català septentrional o rossellonès en un final d'etapa dialectal»; VIII. BOSCH I RODOREDÀ, Andreu «Els treballs d'onomàstica i lexicogràfics de Caria: un model de recerca: Rafael Caria *in memoriam* (1941-2008)»; IX. WITTLIN, Curt J. «Francesc Eiximenis i la Bíblia: qüestions pràctiques sobre edició i indexació d'al·lusions i citacions»; X. VALL SOLAZ, Xavier «Una narració oblidada de Josep Yxart: Un cas»; XI. ROMEU I FIGUERAS, Josep «Jaume Agelet i Garriga i Josep Romeu: una amistat poètica»; XII. SARAGOSSÀ I ALBA, Abelard «Els sis conceptes bàsics de la fonètica en quatre diccionaris (DGLC, DCVB, GDLC i DIEC)»; XIII. «Ressenyes i notes crítiques»; XIV. BOVER I FONT, August «Rafael Caria (1941-2008), la lluita per un futur alguerès»; XV. FORCADELL, Josep ; PERUJO, Joan M. «Míkel de Epalza Ferrer, un llegat generós a la cultura en llen-

gua catalana»; XVI. PINYOL I TORRENTS, Ramon «Pere Farrés i Arderiu (1948-2008): una pregona vocació docent i investigadora»; XVII. VILALONGA, Mariàngela «Joan Bastardas i Parera»; XVIII. RIPOLL PERELLÓ, Maribel «La càtedra Ramon Llull»; XIX. FARRÉ I VILALTA, Imma «IV Jornada sobre literatura i ensenyament, Aula Màrius Torres»; XX. ALEGRE I URGELL, Montserrat ; BOVER I FONT, August «Berlín 2007: «Visions catalanes»: II Simposi Internacional de Catalanística»; XXI. ÀLVAREZ, Joana ; FERRER, Montserrat ; PRAT, Oriol ; ORTEGA, Neus «El seminari de literatura i cultura de l'edat mitjana i de l'edat moderna del departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona: curs 2007-2008»; XXII. ROCA, Rafael «L'Illa que posa color al temps: les IV Jornades d'Intercanvi Cultural (Eivissa, 10-12 d'octubre de 2008)»; XXIII. Marrugat Domènech, Jordi «Tendències de la literatura catalana actual: cicle de conferències: Universitat Autònoma de Barcelona (2007-2008)»; XXIV. SALES, Mònica ; SAMPER PRUNERA, Emili «IV Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics: IX Simposi d'Etnopoètica de l'Arxiu de Tradicions»; XXV. SAMPER PRUNERA, Emili «III Curs de Cultura Popular: 'El rei Jaume I en l'imaginari popular i en la literatura'»; XXVI. CASTANYER I TEIXIDOR, Laia «L'etimologia: part de la lingüística o ciència autònoma?» de Jordi Bruguera»; XXVII. RABELLA I RIBAS, Joan Anton «La Societat Catalana de Llengua i Literatura (2008)»

Revista de dret històric català. Volum 7. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Barcelona 2009. – 248 p.

I. «Presentació»; II. PALOU I MIQUEL, Hug «Pons i Guri: el discurs del mètode»; III. DOMÈNECH MONER, Joan «Glossa sobre Josep Maria Pons i Guri»; IV. RUBIROLA I TORRENT, Miquel «Nomenament de Josep Maria Pons i Guri arxiver emèrit i fill predilecte d'Arenys de Mar»; V. PALOU I MIQUEL, Hug «Bibliografia de Josep Maria Pons i Guri»; VI. ARRIETA ALBERDI, Jon «Catalunya entre els segles XVII i XVIII: reflexions sobre un canvi»; VII. ALBAREDA I SALVADOR, Joaquim «La represa del constitucionalisme (1701-1706)»; VIII. SERRA I PUIG, Eva «El debat de la vicerègia (1700-1701): baralla judicialista o conflicte polític?»; IX. BERCHMANS VALLET DE GOYTISOLO, Juan «El dret romà a Catalunya després del Decret de Nova Planta»; X. PELÁEZ ALBENDEA, Manuel J. «El dret inalienable a la llengua pròpia: alguns aspectes jurídics i polítics de la persecució del català: de l'edict de Lluís XIV (1702) a la Llei Deixonne (1951), sense oblidar-nos de les dictadures espanyoles (1923-1930 i 1939-1975)»; XI. GIL I SALVADOR, Xavier «La formació de la societat de veïns de la muntanya de Llessui»; XII. GÓMEZ ROJO, María Encarnación «Regulació

jurídica dels jocs d'atzar dins la normativa històrica catalanoaragonesa»; XIII. ZAMBRANA MORAL, Patricia «La insolvència i el concurs de creditors en el dret històric català»; XIV. SALOMÓN SANCHO, Lourdes «La digitalització com a nova eina per als estudis historicojurídics»; XV. RICART I MARTÍ, Encarnació «*Jurisdicción y arbitraje en derecho romano*, d'Antonio Fernández de Buján»; XVI. SERRANO DAURA, Josep «*Els Magistrats de la Reial Audiència de Catalunya a la segona meitat del segle XVII*, de Miquel Àngel Martínez i Rodríguez»; XVII. SERRANO DAURA, Josep «*El Liber Iudeorum número 90 de l'Aleixar (1344-1348)*, de Teresa Aleixandre i Segura»; XVIII. SERRANO DAURA, Josep «*El Cartulari de Xestalgar: memòria escrita d'un senyoriu valencià*, de Manuel Pastor i Madalena»; XIX. SERRANO DAURA, Josep «*Llibre de privilegis de la vila i el terme de Terrassa (1228-1652)*, de Teresa Cardellach i Giménez, Pere Puig i Ustrell, Vicenç Ruiz i Gómez i Joan Soler i Jiménez»; XX. SERRANO DAURA, Josep «*Recull d'estudis d'història jurídica catalana*, de Josep Maria Pons i Guri»; XXI. SERRANO DAURA, Josep «*El matrimoni infantil a Catalunya i Europa*, de Santiago Llobet Masachs»; XXII. SERRANO DAURA, Josep «*Comprar, vendre i pagar al rei: els impostos indirectes al Regne de Mallorca, S. XIV-XV*, de Pau Cateura (ed.)»; XXIII. SERRANO DAURA, Josep «*Diplomatari del monestir de Santa Maria de Santes Creus (975-1225)*, de Joan Papell i Tardiu»; XXIV. SERRANO DAURA, Josep «*Catàleg de pergamins del fons de l'Ajuntament de Girona (1144-1862)*, de l'Arxiu Municipal de Girona»; XXV. SERRANO DAURA, Josep «*Lletres reials a la ciutat de Girona (1517-1713)*, de M. Josepa Arnall i Juan i Anna Gironella i Delgà»; XXVI. SERRANO DAURA, Josep «*Diplomatari de l'Arxiu Capitular de la Catedral de Barcelona: segle XI*, de Josep Baucells i Reig, Àngel Fàbrega i Grau, Manuel Riu i Riu, Josep Hernado i Delgado i Carme Batlle i Gallart»; XXVII. SERRANO DAURA, Josep «*Les cases de temples i hospitalers a Catalunya: aplec de noves i documents històrics*, de Joaquim Miret i Sans (a cura del Doctor Josep Maria Sans i Travé)»; XXVIII. SERRANO DAURA, Josep «*Les Costums de Miravet*, de Ferran Valls Taberner»; XXIX. ESTRADA-RIUS, Albert «Els tresors monetaris medievals: estudi, legislació i protecció»; XXX. PELÁEZ ALBENDEA, Manuel J. «*Congrés Els drets històrics i l'Espanya viable*»; XXXI. SUBIRATS I MULET, Vicenç «IX Jornada d'Estudis Locals de la vila de Bot»

Books

Llibres

1907: el paper de l'IEC en la història de l'art i en la restauració de monuments medievals a Catalunya i Europa. Commemoració del centenari de l'Institut

d'Estudis Catalans / Raquel Lacuesta Contreras (coord.). Servei de Patrimoni Arquitectònic Local. Diputació de Barcelona, Barcelona 2009.

I. FERRER I MALLOL, Maria Teresa «Record dels primers temps de l'Institut d'Estudis Catalans amb motiu del centenari»; II. SOBREQÜÉS I CALLICÓ, Jaume «El marc històric del canvi de segle»; III. POISSON, Olivier «La "carrera francesa" de Josep Puig i Cadafalch»; IV. ESTEBAN CHAPAPRÍA, Julián «El Centro de Estudios Históricos y el Institut d'Estudis Catalans»; V. LACUESTA CONTRERAS, Raquel «La tasca de coneixement y restauración del patrimoni monumental català feta pel Servei de Catalogació y Conservació de Monuments sota l'empenta de l'Institut d'Estudis Catalans»; VI. MATAS I BLANXART, M. Teresa «El Centre d'Art Romànic Català (ARCAT): una investigació suggerida per la tasca feta, ara fa cent anys, per Josep Puig i Cadafalch»; VII. ONOFRIO, Mario d' «Émile Bertaux et les monuments franco-normands de l'Italie méridionale»; VIII. BARRAL I ALTET, Xavier «Un exemple d'historiografia europea en el canvi de segle: un brodat de Bayeux»; IX. LÓPEZ MULLOR, Albert ; CAIXAL MATA, Àlvar «El monestir de Sant Llorenç. Guardiola de Berguedà. Hipòtesi general d'evolució històrica»; X. GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, Antoni «El monestir de Sant Llorenç. Guardiola de Berguedà. Criteris del projecte de restauració»

Les ciències experimentals i la tecnologia a les terres de parla catalana al segle XX. Volum 1: **Ciències i Tecnologia** / Josep Enric Llebot, Joan Girbau, Xavier Roselló, Joan Antoni Solans, Manuel Ribas Piera, Lluís Jofre i Francesc Serra (curadors). Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals, Barcelona 2009. – 147 p.

I. PORTA CASANELLAS, Jaume «Pròleg»; II. JOU, David «De l'Observatori Fabra al projecte *Sincrotó*: realitats i projectes de la física a Catalunya»; III. FONT CIERCO, Josep «L'impacte de la química en el desenvolupament industrial a Catalunya durant el segle XX»; IV. CASTELLET, Manuel «Les matemàtiques, motor del món»; V. ROSELLÓ, Xavier «La mobilitat a Catalunya. Presentació»; VI. ALEGRE I VALLS, Lluís «Projeccions de mobilitat del Pla Director de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona»; VII. BUSQUETS, Joan «Quina planificació urbanística per als nous sistemes urbans?»; VIII. GLAVANY, Jean «L'ordenació dels sistemes urbans a França: la mancomunitat d'aglomeració (*communauté d'agglomération*)»; IX. JOFRE, Lluís ; SERRA MESTRES, Francesc «Les tecnologies de la informació i les comunicacions a Catalunya. Presentació»; X. ELÍAS, Antoni «Les tecnologies de la informació i les comunicacions a Catalunya. Una visió històrica al llarg del segle XX»; XI. VALVERDE, Llorenç «In-

ternet i societat: una visió crítica»; *XII*. VALERO, Mateo «Recerca i supercomputació al segle XXI»

Les ciències experimentals i la tecnologia a les terres de parla catalana al segle XX. Volum 2: **Ciències Biològiques** / Lluís Garcia i Sevilla, Josep Carreras, Jacint Corbella, Antoni Roca Rosell i Oriol Casassas (curadors). Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals, Barcelona 2009. – 206 p.

Trobades i retrobaments de la psicologia i l'Institut: I. GARCIA I SEVILLA, Lluís «Panoràmica del tema»; *II*. ROCA I BALASCH, Josep «L'inici de la psicologia científica i l'Institut: Ramon Turró»; *III*. RENOM I PIN-SACH, Jordi «Allò que s'estronca amb la clausura política de l'Institut d'Estudis Catalans»; *IV*. SALVADOR I BELTRAN, Francesc «La psicologia catalana d'avançada al marge d'un Institut clausurat: la psicologia cibernètica de Santiago Montserrat i Esteve» *August Pi i Sunyer i el primer laboratori de fisiologia: V*. PI I SUNYER, Xavier «L'obra de Jaume Pi-Sunyer i Bayo»

Exili i emigració científica: de Francesc Duran Reynals a Joan Oró: VI. ROCA ROSELL, Antoni «Francesc Duran Reynals i els seus col·laboradors als Estats Units»; *VII*. ZARZOSO, Alfons «Tot refent la professió: l'exili mèdic català»; *VIII*. MONTSERRAT, Josep M. «Josep Cuatrecasas. La botànica tropical»; *IX*. ISERN, Jordi «Joan Oró, un precursor de l'astrobiologia»

De Leandre Cervera a Josep Alsina i Bofill, l'exili interior: X. CASASSAS, Oriol «El truncament i els camins truncats»; *XI*. SANTACANA, Carles «Els murs de l'exili interior»; *XII*. CAMARASA, Josep Maria «Les institucions: el retrobament»; *XIII*. ASENSI, Francesc «La indispensable perseverança»; *XIV*. CASASSAS, Oriol «A tall d'epíleg»

Commemoració del Centenari del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906) / Francesc Vallverdú (curador). Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals, Barcelona 2009. – 169 p.

I. VALLVERDÚ I CANES, Francesc «Pròleg: La commemoració d'un gran esdeveniment»; *II*. MOLL I MARQUÈS, Aina «Mossèn Alcover, de la Lletra de convit als preparatius del Congrés de 1906»; *III*. SOLÀ I CORTASSA, Joan «Pompeu Fabra abans i després del Congrés de 1906»; *IV*. BADIA I MARGARIT, Antoni M. «Els romanistes abans i després del Congrés de 1906»; *V*. PITARCH I ALMELA, Vicent «El Congrés de 1906, un horitzó per al valencianisme»; *VI*. MIRALLES I SOLÀ, Carles «Els escriptors i el Congrés de 1906»; *VII*. SEGARRA I NEIRA, Mila «Envers la planificació del corpus»; *VIII*. MARTÍ I CASTELL, Joan «Envers la planificació de l'estatus»

Deu testimonis del segle XX, deu lliçons per al segle XXI. *Curs d'alts estudis sobre cultura, política i societat /*

Ricard Torrents (curador). Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals, Barcelona 2009. – 307 p.

I. GINER I DE SAN JULIÁN, Salvador «La consciència racional del país. A propòsit dels deu testimonis del segle XX»; *II*. TORRENTS, Ricard «Introducció a un curs sobre un possible cànon de pensadors catalans del segle XX»; *III*. PUIG I SALELLAS, Josep M. «Enric Prat de la Riba (1870-1917). La nacionalitat catalana (1906). El procés de recuperació institucional»; *IV*. LLUÍS FONT, Pere «Joan Maragall (1860-1911). La ciutat del perdó i altres escrits (1909). La consciència civil»; *V*. CASASÚS I GURI, Josep M. «Contraoponència»; *VI*. RAMÍREZ SARRIÓ, Dídac «Eugeni d'Ors (1881-1954). Glosari (1906-1920). La construcció d'una cultura»; *VII*. FULLAT I GENÍS, Octavi «Contraoponència»; *VIII*. COTS, Jordi «Alexandre Galí (1886-1969). Per la llengua i per l'escola (1931). L'aposta per l'educació»; *IX*. GONZÁLEZ-AGÁPITO, Josep «Contraoponència»; *X*. TRIADÚ, Joan «Carles Riba (1893-1959). Elegies de Bierville (1943). Humanisme contra barbàrie»; *XI*. TORRENTS, Ricard «Contraoponència»; *XII*. TERRICABRAS, Josep M. «Josep Ferrater Móra (1912-1991). Les formes de la vida catalana (1944-1960). Identitats»; *XIII*. AMENGUAL, Gabriel «Contraoponència»; *XIV*. VILÀ-VALENTÍ, Joan «Jaume Vicens Vives (1910-1960). Notícia de Catalunya (1960). La diversitat temàtica de l'obra de Vicens Vives»; *XV*. PUIG I BASTARD, Pere «Contraoponència»; *XVI*. ROCA, Encarna «Maria Aurèlia Capmany (1918-1991). La dona a Catalunya: consciència i situació (1966). La lluita per la igualtat». *XVII*. SOLÉ, Carlota «Contraoponència»; *XVIII*. COLOM I CAÑELLAS, Antoni J. «Francesc de B. Moll (1903-1991). Els altres quaranta anys (1975). La unitat de la llengua»; *XIX*. MIRA, Joan Francesc «Joan Fuster (1922-1992). Un país sense política (1976). La mirada crítica». *XX*. MORAGAS, Miquel de «Contraoponència»; *XXI*. «Annex I»; *XXII*. «Annex II».

El Diari «La Vida» (La Habana 1900-1913) / a cura de Joan Miralles i Monserrat i Honorat Jaume i Font; pròleg de Núria Gregori; amb la col·laboració de Jorge Domingo, Perfecto Quadrado i Rafael Viñas. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona 2009. – 1195 p.

Discursos de les festes anuals i de les inauguracions de curs (1914-2006) / *La recopilació dels discursos i la introducció han estat a cura d'Albert Balcells, membre de l'Institut d'Estudis Catalans.* Institut d'Estudis Catalans. Barcelona 2009. – 909 p.

I. BALCELLS I GONZÁLEZ, Albert «Introducció»; *II*. RUBIÓ I LLUCH, Antoni «L'Institut d'Estudis Catalans: discurs llegit el 28 de maig de 1914 en la I Festa Anual de l'Institut»; *III*. ORS I ROVIRA, Eugeni d' «Discurs: llegit el 30 d'abril de 1916 en la II Festa

Anual de l'Instiut»; *IV*. ORS I ROVIRA, Eugeni d' «Discurs: llegit el 29 d'abril de 1917 en la III Festa Anual de l'Instiut»; *V*. BOFILL I PICHOT, Josep Maria «Contribució a la crònica de la història natural a Catalunya: discurs llegit el 28 d'abril de 1918 en la IV Festa Anual de l'Instiut»; *VI*. NICOLAU D'OLWER, Lluís «L'Esperit català de la Crònica d'en Ramon Muntaner: discurs llegit el 28 d'abril de 1918 en la IV Festa Anual de l'Instiut»; *VII*. ORS I ROVIRA, Eugeni d' «Discurs: llegit el 28 d'abril de 1918 en la IV Festa Anual de l'Instiut»; *VIII*. RUYRA I OMS, Joaquim «L'Educació de la inventiva: discurs llegit el 4 de maig de 1921 en la V Festa Anual de l'Instiut»; *IX*. BOFILL I MATES, Jaume «El nostre verb social: discurs llegit el 4 de maig de 1922 en la VI Festa Anual de l'Instiut»; *X*. MARTORELL I TRABAL, Francesc «Alguns aspectes de la vida íntima d'Alfons el Magnànim: discurs llegit el 3 de maig de 1923 en la VII Festa Anual de l'Instiut»; *XI*. SERRA I HÚNTER, Jaume «Naturalesa i voluntat: discurs llegit el 31 de maig de 1931 en la VIII Festa Anual de l'Instiut»; *XII*. RIBA I BRACONS, Carles «Els poetes i la llengua comuna: discurs llegit el 15 de maig de 1932 en al IX Festa Anual de l'Instiut»; *XIII*. FONTSERÈ I RIBA, Eduard «D'on venim i on anem en l'estudi de l'atmosfera: discurs llegit el 30 d'abril de 1933 en la X Festa Anual de l'Instiut»; *XIV*. LÓPEZ I PICÓ, Josep M. «Filòlegs i poetes: discurs llegit el 24 d'abril de 1934 en la XI Festa Anual de l'Instiut»; *XV*. CARNER I PUIG-ORIOI, Josep «Universalitat i cultura: discurs llegit el 29 d'abril de 1935 en la XII Festa Anual de l'Instiut»; *XVI*. VALLS I TABERNER, Ferran «Jaume Marquilles considerat com a historiador: discurs llegit el 20 de maig de 1936 en la XIII Festa Anual de l'Instiut»; *XVII*. RIBA I BRACONS, Carles «Centenari de Jacint Verdaguer: discurs llegit el 23 d'abril de 1944 en la XIV Festa Anual de l'Instiut»; *XVIII*. CARRERAS I ARTAU, Joaquim «Una intervenció d'Arnau de Vilanova en les controvèrsies teològiques amb els jueus: discurs llegit el 23 d'abril de 1945 en la XV Festa Anual de l'Instiut»; *XIX*. SAGARRA DE CASTELLARNAU, Josep M. de «L'actualitat de Dant: discurs pronunciat el 27 d'abril de 1946 en la XVI Festa Anual de l'Instiut»; *XX*. ANGLÈS I PÀMIES, Higiní «El cant popular i la dansa religiosa a Montserrat al segle XIV: discurs llegit el 1947 en la XVII Festa Anual de l'Instiut»; *XXI*. BATALLER I CALATAYUD, Josep Ramon «Els Corrents subterranis a Catalunya: discurs llegit el 1948 en la XVIII Festa Anual de l'Instiut»; *XXII*. DURAN I SANPERE, Agustí «Els torneigs de la Confraria de Sant Jordi: discurs llegit el 1949 en la XIX Festa Anual de l'Instiut»; *XXIII*. ABADAL I DE VINYALS, Ramon d' «Dos retaules de la vida carolíngia a Catalunya: discurs llegit el 1950 en la XX Festa Anual de l'Instiut»; *XXIV*. BOHIGAS I BALAGUER, Pere «Entorn

del plagi i del suggeriment: discurs llegit el 10 de maig de 1951 en la XXI Festa Anual de l'Instiut»; *XXV*. CERVERA I ASTOR, Leandre «Letamendisme i unitat psicossomàtica: discurs llegit el 1952 en la XXII Festa Anual de l'Instiut»; *XXVI*. FONT I QUER, Pius «Història de dos botànics catalans: discurs llegit el 1953 en la XXIII Festa Anual de l'Instiut»; *XXVII*. FARAUDO DE SAINT-GERMAIN, Lluís «La guerra i els elements essencials del combat a la Catalunya medieval: discurs llegit el 1954 en la XXIV Festa Anual de l'Instiut»; *XXVIII*. ESTEVE I SUBIRANA, Antoni «Els medicaments d'abans i de després del 1900: discurs llegit el 1955 en la XXV Festa Anual de l'Instiut»; *XXIX*. SERRA I RÀFOLS, Josep de Calassanç «Comerç i camins a la Catalunya primitiva: discurs llegit el 15 de maig de 1956 en la XXVI Festa Anual de l'Instiut»; *XXX*. RIBA I BRACONS, Carles «Discurs llegit en la commemoració del cinquantenari de l'Instiut: discurs llegit el 30 de desembre de 1957 en la Festa Anual de l'Instiut celebrada a casa dels senyors Bonet-Garí»; *XXXI*. BOSCH I GIMPERA, Pere «De la Catalunya primitiva a la Catalunya medieval: discurs que havia d'ésser llegit el 1959 a la Festa Anual de l'Instiut»; *XXXII*. NICOLAU D'OLWER, Lluís «Joan Maragall: discurs llegit el 27 d'abril de 1961 en la sessió plenària de l'Instiut i datat a Mèxic el 21 de març del mateix any»; *XXXIII*. SOLDEVILA I ZUBIBURU, Ferran «Josep de Villarroya i la Crònica de Jaume I: discurs llegit el 15 de maig de 1964 en la sessió plenària de l'Instiut»; *XXXIV*. DOMINGO I SANJUÁN, Pere «El Neocolonialisme derivat de l'avenç científic: discurs llegit en la sessió inaugural del curs 1967-1968»; *XXXV*. COLL I ALENTORN, Miquel «Dos humanistes italians en la nostra historiografia: discurs llegit el 7 de maig de 1971 en la Festa Anual de l'Instiut»; *XXXVI*. MUNDÓ I MARCET, Anscari Manuel «Estat actual dels estudis sobre paleografia: discurs llegit el 29 d'abril de 1975 en la Festa Anual de l'Instiut»; *XXXVII*. RAS I OLIVA, Enric «Catalunya i la tecnologia com a fet cultural: adequació de l'ensenyament tecnològic universitari: discurs llegit el 4 de novembre de 1982 en la sessió inaugural del curs 1982-1983»; *XXXVIII*. CARBONELL I DE BALLESTER, Jordi «El català com a llengua de cultura moderna: discurs llegit el 21 de novembre de 1983 en la sessió inaugural del curs 1983-1984»; *XXXIX*. LAPORTE I SALAS, Josep «Població i salut a Catalunya: discurs llegit el 17 d'octubre de 1985 en la sessió inaugural del curs 1985-1986»; *XL*. BADIA I MARGARIT, Antoni M. «Coherència i arbitrarietat de la substitució lingüística dins la Crònica de Jaume I: discurs llegit el 14 d'octubre de 1987 en la sessió inaugural del curs 1987-1988»; *XLI*. GASÒLIBA I BÖHM, Carles A. «Catalunya en la perspectiva de la integració a la CEE el 1992: discurs llegit el 10 d'octubre de 1988

en la sessió inaugural del curs 1988-1989»; *XLII*. PUIG SALELLAS, Josep M. «La Situació jurídica de la llengua catalana, avui: discurs llegit el 5 d'octubre de 1989 en la sessió inaugural del curs 1989-1990»; *XLIII*. CASASSAS I SIMÓ, Lluís «La Ciutat metropolitana i la unitat de Catalunya: discurs llegit el 16 d'octubre de 1990 en la sessió inaugural del curs 1990-1991»; *XLIV*. DURAN I GRAU, Eulàlia «Sobre la mitificació dels orígens històrics nacionals catalans: discurs llegit el 15 d'octubre de 1991 en la sessió inaugural del curs 1991-1992»; *XLV*. ALEGRET I SANROMÀ, Salvador «Sobre senyals, sensors i altres aspectes de l'anàlisi química: discurs llegit el 14 d'octubre de 1992 en la sessió inaugural del curs 1992-1993»; *XLVI*. MARTÍ I CASTELL, Joan «El Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana: significació sociolingüística: discurs llegit el 14 d'octubre de 1993 en la sessió inaugural del curs 1993-1994»; *XLVII*. BELLÉS I ROS, Xavier «Sobre paradisos perduts i espècies extingides: la crisi de la biodiversitat: discurs llegit el 13 d'octubre de 1994 en la sessió inaugural del curs 1994-1995»; *XLVIII*. PAGÈS FITA, Jaume «La formació universitària dels tècnics a Catalunya: discurs llegit el 19 d'octubre de 1995 en la sessió inaugural del curs 1995-1996»; *XLIX*. MORAN I OCERINJAUREGUI, Josep «Consideracions sobre l'onomàstica: discurs llegit el 16 de setembre de 1996 en la sessió inaugural del curs 1996-1997»; *L*. ESTRUCH I GIBERT, Joan «La Sociologia com a perspectiva: discurs llegit el 22 de setembre de 1997 en la sessió inaugural del curs 1997-1998»; *LI*. MAYER I OLIVÉ, Marc «L'art de la falsificació: *Falsae inscriptiones* a l'epigrafia romana de Catalunya: discurs llegit el 21 de setembre de 1998 en la sessió inaugural del curs 1998-1999»; *LII*. GARCIA SEVILLA, Lluís «Conformitat social i identitat lingüística: discurs llegit el 20 de setembre de 1999 en la sessió inaugural del curs 1999-2000»; *LIII*. BARCELÓ I CULLERÉS, Damià «Contaminació orgànica i efectes estrogènics en les aigües residuals: discurs llegit el 20 de setembre de 2000 en la sessió inaugural del curs 2000-2001»; *LIV*. CABRÉ I FABRÉ, Jaume «Llegia però no movia els llavis (notes sobre la lectura literària): discurs llegit el 19 de setembre de 2001 en la sessió inaugural del curs 2001-2002»; *LV*. GUINOT I RODRÍGUEZ, Enric «Sobre prenom i cognoms: l'antroponímia medieval, eina d'anàlisi històrica: discurs llegit el 26 de setembre de 2002 en la sessió inaugural del curs 2002-2003»; *LVI*. PERETÓ I MAGRANER, Juli «Què és la vida i com podem fabricar-la: discurs llegit el 22 de setembre de 2003 en la sessió inaugural del curs 2003-2004»; *LVII*. MIRA I CASTERÀ, Joan Francesc «Nosaltres i els italians: discurs llegit el 27 de setembre de 2004 en la sessió inaugural del curs 2004-2005»; *LVIII*. ROCA I FABREGAT, Pere «Antoni Gaudí i el disseny

estructural: la síntesi de la geometria i de la resistència: discurs llegit el 26 de setembre de 2005 en la sessió inaugural del curs 2005-2006»; *LIX*. MASAGUÉ I SOLÉ, Joan «Oncologia a principis del segle XXI: conferència inaugural del Centenari de l'Institut d'Estudis Catalans al Palau de la Música Catalana, Barcelona, 16 d'octubre de 2006»

Miquel Carreras Costajussà i la filosofia catalana d'entreguerres (1918-1939) / coordinació i edició a cura de Pompeu Casanovas. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Filosofia, Barcelona 2009. – 334 p. : il.

I. CASANOVAS I ROMEU, Pompeu «Introducció»; *II*. ABRAMS, D. Sam «Filosofia i literatura a Catalunya entre la Dictadura i la Segona República»; *III*. MORA, Antoni «*Criterion*: una revista de filosofia catòlica i catalana»; *IV*. CASANOVAS I ROMEU, Pompeu «Política i filosofia en Cristòfor de Domènec (1914-1927)»; *V*. CACHÓN CADENAS, Manuel Jesús «Josep Xirau i Palau: apunts sobre la seva vida i obra»; *VI*. SERRA LABRADO, Xavier «La filosofia al País Valencià entre el 1919 i el 1939»; *VII*. CASANOVAS I ROMEU, Pompeu ; MONSERRAT I MOLAS, Josep «Universitat i filosofia en el temps de Miquel Carreras»; *VIII*. «Fotografies»; *IX*. MARTÍN I BERBOIS, Josep Lluís «Cultura i política a Sabadell en el primer terç del segle XX (1906-1936)»; *X*. CASANOVAS, Àngels «L'entorn familiar i les relacions personals de Miquel Carreras»; *XI*. DOMÈNECH I DOMÈNECH, Salvador «Miquel Carreras i l'Institut-Escola Manuel Bartolomé Cossío»; *XII*. DEU BAIGUAL, Esteve «Miquel Carreras i Costajussà, historiador»; *XIII*. COMASÓLIVAS I FONT, Joan ; TORRUELLA I LLOPART, Jordi «Miquel Carreras i Costajussà, arxiver»; *XIV*. TRUJILLO REYES, Àlex «Miquel Carreras i Costajussà, advocat»; *XV*. CASANOVAS, Àngels «Cronologia i bibliografia de Miquel Carreras i Costajussà»; *XVI*. «Bibliografia»; *XVII*. «Índex onomàstic»; *XVIII*. «Dades dels autors»

Oriol de Bolòs i Capdevila : sessió en memòria : Sala Prat de la Riba 11 de març de 2008. Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències Biològiques. Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, Barcelona 2009. (Semblances biogràfiques; 49). – 59 p.

I. DURFORT I COLL, Mercè «Oriol de Bolòs i les institucions acadèmiques de Catalunya»; *II*. MONTSERRAT, Josep Maria «El doctor Oriol de Bolòs i l'Institut Botànic de Barcelona»; *III*. VIGO I BONADA, Josep «Oriol de Bolòs i la *Flora dels Països Catalans*»; *IV*. MASALLES I SAUMELL, Ramon Maria «Oriol de Bolòs i la fitocenologia»; *V*. LLIMONA I PAGÈS, Xavier «Oriol de Bolòs i la criptogàmia»; *VI*. TERRADAS I SERRA, Jaume «Oriol de Bolòs i els Monnegres»; *VII*. FOGUET I AMBRÓS, Rafael «In memoriam Oriol de Bolòs i Capdevila (1924-2007)»; *VIII*.

VALLVERDÚ I CANES, Francesc «Una faceta poc coneguda d'Oriol de Bolòs»

Els Països Catalans i Europa durant els darrers cent anys / Albert Balcells (coordinador). Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals, Barcelona 2009. – 388 p.

I. BALCELLS I GONZÁLEZ, Albert «Pròleg»; II. BOIRA I MAIQUES, Josep Vicent «El reflex de l'evolució industrial i agrícola en l'evolució del comerç amb Europa»; III. CABANA I VANCELLS, Francesc «Del proteccionisme a la internacionalització»; IV. ROCA, Francesc «Les transformacions de la societat catalana de la primera a la segona globalització»; V. COSTA-PAU, Manuel «La potència turística dels Països Catalans (o una particular indústria turística)»; VI. PUJOL, Enric «Exilis i migracions contemporànies»; VII. FONTBONA, Francesc «Les influències europees en les arts plàstiques catalanes i la projecció dels artistes de parla catalana a la resta d'Europa»; VIII. CASTELLANOS, Jordi «Les influències europees en la literatura catalana i la seva projecció a la resta d'Europa»; IX. ESCALAS, Romà «Les influències recíproques pel que fa a la música culta i la popular moderna»; X. FOGUET I BOREU, Francesc «El teatre i el cinema: influències i projecció exterior (1907-2007)»; XI. MONTANER, Josep Maria «Catalunya i Europa: influències mútues en el camp de l'arquitectura»; XII. CASASSAS YMBERT, Jordi «Els intel·lectuals i la dinàmica cultural catalana del nou-cents»; XIII. GRIERA I LLONCH, Maria M. «Religió, pluralisme i laïcitat als Països Catalans i a Europa. La influència europea»; XIV. MONTSERRAT MOLAS, Josep «Els corrents filosòfics europeus als països de parla catalana i la projecció dels seus pensadors a Europa»; XV. PUJOL, Enric «Historiografia: influències europees»; XVI. PAGÈS I BLANCH, Pelai «Ideals polítics europeus als països de parla catalana i imatges positives i negatives de les experiències històriques d'aquests a l'Europa del segle XX»; XVII. SANTACANA, Carles «La dimensió europea de la política catalana al llarg del segle XX»; XVIII. GUIBERNAU I BERDUN, Montserrat «Els diversos corrents del catalanisme en relació amb l'europeisme al llarg del segle XX»; XIX. «Taula rodona: Balanç de la incorporació dels països de parla catalana a la Unió Europea»; XX. «Taula rodona: L'acció política catalana a Europa: mitjans, aspectes i balanç»; XXI. «Taula rodona: La nacionalitat i la cultura catalanes a l'Europa futura».

Perspectiva musical de Catalunya des de la Revista Musical Catalana (1904-2008) / A cura de Romà Esca-

las i Llimona. Institut d'Estudis Catalans, Barcelona 2009. – 275 p. : il.

I. GINER I DE SAN JULIÁN, Salvador «Presentació»; II. COMELLAS I COLLDEFORN, Jaume «*Revista Musical Catalana*: dues èpoques, dos conceptes de contingut»; III. CORTÈS I MIR, Francesc «Música coral a Catalunya: a la recerca d'ideals»; IV. DOLCET I RODRÍGUEZ, Josep «El piano i la seva presència a Catalunya des de la *Revista Musical Catalana*»; V. ESCALAS I LLIMONA, Romà «El patrimoni organològic a Catalunya»; VI. FERRER I PUIG, Biel; VILAR I HERMS, Ramon «Aportacions etnomusicològiques des de la *Revista Musical Catalana*»; VII. GARRIGOSA I MASSANA, Joaquim «Música i religió»; VIII. MANGADO I ARTIGAS, Josep M. «El món guitarrístic a Barcelona (1908-2008)»; IX. Rifé i Santaló, Jordi «El patrimoni musical: les obres i el seu estudi musicològic»; X. ROMANÍ I TURULLOLS, Albert «Els estils d'interpretació històrica a Barcelona i Catalunya»; XI. TAVERNA-BECH, Francesc «Entre les avantguardes d'un centenari, amb un llarg entreacte»; XII. AVIÑOÀ PÉREZ, Xosé «Acollida a Catalunya de les influències internacionals»

AYMERICH I BERNAL, Isidre. ***El Paper moneda, els bons i els vals a la Segarra durant la Guerra Civil (1936-1939)***. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions vinculades, Barcelona 2009. – 79 p. : il.

CORBELLA I CORBELLA, Jacint. ***L'Institut de Fisiologia de Barcelona (1920-1939)***. Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències Biològiques, Barcelona 2009. – 242 p. : il.

CORTIÑAS ROVIRA, Sergi. ***Història de la divulgació científica***. Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències i Tecnologia, Barcelona 2009. – 198 p.

FONTBONA, Francesc. ***Catalunya i les Ciències, grup es-cultòric de Josep Llimona per a l'Institut d'Estudis Catalans***. Institut d'Estudis Catalans. Publicacions generals, Barcelona 2009. – 16 p. : il.

MONÉS I PUJOL-BUSQUETS, Jordi. ***El pensament escolar a Catalunya, 1760-1845***. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Pedagogia, Barcelona 2009. – 119 p.

VALLSECA, Gabriel de; PUJADES I BATALLER, Ramon J. ***La Carta de Gabriel de Vallseca de 1439*** / [Estudi i edició:] Ramon J. Pujades i Bataller. Lumenartis. Govern de les Illes Balears. Institut d'Estudis Catalans. Biblioteca de Catalunya, Barcelona 2009. – 358 p. : il.